

ALBERT GARRIDO LLORT, secretari general de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya,

CERTIFICA: Que en relació a l'expedient núm. 12/2015 els membres del Consell de la Informació de Catalunya en reunió plenària de data 2 de maig de 2016 (CIC) van adoptar per unanimitat el següent acord, segons la documentació de l'expedient:

Expedient núm. 12/2015

A S S U M P T E

El dia 10 de desembre de 2015 el senyor T. M. va formalitzar una queixa al Consell de la Informació de Catalunya referida a l'activitat del periodista Eduard Virgili, segons la qual estaria simultaniejant l'activitat periodística i les relacions públiques, fet que al comunicant li planteja un dubte sobre "on comença el periodisme radiofònic i a on comença la propaganda".

A N T E C E D E N T S

La queixa, efectuada a través del correu electrònic, es refereix al fet que el periodista Eduard Virgili presta els seus serveis, presumptament, al Gabinet de Premsa de l'Ajuntament d'Altafulla i al programa informatiu *La Tarda* de la cadena d'emissores de La Xarxa. Com a documentació, el senyor TM afirma que el mateix periodista "ho dona a conèixer a través del seu Twitter:

https://twitter.com/la_tarda/status/673884855533502464
<https://twitter.com/eduvirgili>

Després de plantejar els fets, "*aquest dilluns va presentar el programa La Tarda de La Xarxa, un periodista que treballa al departament de premsa de l'ajuntament d'Altafulla*", el denunciador es pregunta si algú que "*treballa al servei de premsa a un ajuntament*" pot fer "*tranquil·lament i de manera simultània un programa de ràdio que teòricament hauria de servir (...) com a mecanisme de control del poder*" i planteja la indefinició de la frontera entre el "periodisme" i la "propaganda".

Després de la denúncia, i al final del seu escrit, el reclamant fa també una consideració de caràcter subjectiu sobre si a l'oient no li "pot fer la sensació que *La Xarxa* és més una extensió del gabinet de premsa de l'alcalde que una ràdio amb rigor periodístic".

A L L E G A C I O N S

Arran de la queixa, el CIC ha demanat al·legacions a la *Xarxa Audiovisual Local SL*. En nom d'aquesta empresa, el seu Conseller delegat, senyor Francesc Pena Carbó, fa les següents puntualitzacions:

"En primer lloc manifestar que la participació de representants de diferents mitjans de comunicació municipal adherits a la Xarxa de Comunicació

Local en la seva programació està emmarcada dins del marc regulador del "Protocol general de serveis de la XAL". La citada col·laboració es produeix entre entitats i mai entre persones per la qual cosa aquesta reclamació s'hauria d'adreçar directament a Altafulla Ràdio, entitat afectada.

En segon lloc, posats en contacte amb el director de l'emissora municipal "Altafulla Ràdio" ens manifesta que Eduard Virgili és treballador de l'emissora municipal Altafulla Ràdio de la qual és titular l'Ajuntament d'Altafulla. Concretament, és el responsable de programes i presentador i director del programa magazín Espai Obert d'Altafulla Ràdio. En cap cas treballa al gabinet de l'Alcaldia"

Pel que fa a les al·legacions demanades a Altafulla Ràdio, el coordinador d'aquesta emissora, senyor Albert Jansà Bairaguet, puntualitza:

"Que Eduard Virgili Ferrando està contractat per l'Ajuntament d'Altafulla, organització pública titular de l'emissora municipal d'Altafulla Ràdio, com a auxiliar de redacció i està destinat a les tasques de redacció, presentació de programes i programació de l'emissora municipal.

Que la única forma jurídica per la seva contractació com a personal de l'emissora és mitjançant l'Ajuntament d'Altafulla, ja que la darrera reforma laboral no permet crear empreses i/o patronats públics per a ràdios municipals que depenguin dels pressupostos municipals.

Que la participació d'Eduard Virgili Ferrando com a personal d'Altafulla Ràdio, i aquesta, com a mitjà de comunicació municipal adherit a la Xarxa de Comunicació Local en la seva programació, està emmarcada dins del marc regulador del "Protocol General de Serveis de la XAL". Aquesta col·laboració és entre entitats i no persones.

I que en cap cas, Eduard Virgili Ferrando és personal del Gabinet de Premsa de l'Ajuntament d'Altafulla ni tampoc d'Alcaldia."

CONSIDERACIONS

D'acord amb la queixa, l'actuació del periodista Eduard Virgili podria vulnerar el criteri 7è del Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya, que estableix que *"no s'ha de simultaniejar l'exercici de l'activitat periodística amb altres activitats professionals incompatibles amb la deontologia de la informació, com la publicitat, les relacions públiques i les assessories d'imatge, ja sigui en l'àmbit de les institucions o organismes públics, com en entitats privades"*.

Com a prova d'aquesta simultaneïtat de tasques, el denunciant fa referència als comptes de Twitter del periodista i, efectivament, al seu perfil hi consta la referència @ajAltafulla que és la pròpia del twitter oficial de l'ajuntament d'aquesta localitat del Tarragonès. (Eduard Virgili @eduvirgili. Periodista @ajAltafulla. Programes i continguts a

@AltafullaRadio. A @la_tarda @Paism0 de @laxarxaradio. Comunicació @ballsantcrist. Les opinions són meves).

Atès que l'emissora local depèn del pressupost municipal i que *La Xarxa* és una plataforma multimèdia vinculada a la Diputació de Barcelona, la reclamació és pertinent. La suposició del denunciant es basa en una visió difosa de la frontera entre "informació" i "propaganda" i en la convicció de que els mitjans han d'actuar com a "mecanisme de control del poder".

No obstant això, tant el Coordinador de l'emissora com el Conseller delegat de *La Xarxa* fan constar, en les seves respectives al·legacions, que el periodista Eduard Virgili no presta cap servei ni al Gabinet de Premsa de l'Ajuntament ni al Gabinet de l'Alcaldia d'Altafulla. El primer aporta, a més, les raó jurídica per la qual el periodista ha estat contractat per l'Ajuntament i no per la pròpia emissora.

En quant als protocols que s'exigeixen als periodistes de *La Xarxa*, el *Llibre d'estil* d'aquesta plataforma multimèdia estableix que "com a servei informatiu, La Xarxa no té ideologia pròpia, no transmet opinions pròpies, sinó notícies, cròniques, reportatges i anàlisis periodístiques, basats en la veracitat dels fets, la consulta de totes les fonts, el rebuig a la manipulació i el respecte als principis ètics per a l'edició i l'obtenció d'informació." A aquest principi d'actuació, el *Llibre d'estil* hi afegeix el compromís de vetllar "perquè tots els continguts que s'emeten a través de La Xarxa compleixin els principis ètics i de rigor exigibles en la comunicació". I, finalment, estableix que "pel que fa al tractament informatiu i als drets humans, les normes ètiques i les deontològiques que no queden recollides explícitament en aquest Llibre d'estil, cal seguir el codi ètic del Col·legi de Periodistes, a més de les instruccions del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) i dels principis periodístics de la Unesco i del Consell d'Europa". (*Llibre d'estil de La Xarxa de Comunicació Local, la plataforma multimèdia de la Diputació de Barcelona*, Punt 3, consultat a http://www.xn-noticies.cat/media/assets/5990/Llibre_d_estil_versi_gener_2014.pdf el 8 de febrer de 2016)

P O N È N C I A

A propòsit d'altres queixes sobre possibles vulneracions del criteri setè del Codi Deontològic, aquest Consell de la Informació va fer un comunicat, l'any 2010, advertint de la incompatibilitat entre l'exercici de l'activitat periodística i altres activitats professionals com la publicitat, les relacions públiques i les assessories d'imatge: "*Quan el periodista simultanieja altres activitats professionals amb el periodisme entra en el terreny del conflicte d'interessos. Aquest es presenta quan els individus s'enfronten a lleialtats contraposades: d'una banda la lleialtat que deuen als lectors, oients o telespectadors, i de l'altra, el seu propi interès. Abdicar de la responsabilitat adquirida pels periodistes vers el públic a canvi d'un benefici econòmic o social és inacceptable i contrari a l'ètica*".

Les lleialtats contraposades de les quals parla aquest comunicat són les que presumeix el denunciant, ja que, orgànicament, el fet d'informar sobre l'actualitat local i ser personal contractat pel propi Ajuntament així ho pot fer suposar. Malgrat això, el fet que des de la mateixa *Altafulla Ràdio* es faci constar que el periodista Eduard Virgili no treballa per al Gabinet de Premsa de l'Ajuntament ni de l'Alcaldia posa en dubte aquesta presumpció. A més, el *Llibre d'estil* de la *Xarxa*, com s'ha vist, fa referència explícita a l'imperatiu que els seus continguts informatius compleixin els principis ètics i de rigor exigibles en la comunicació.

La denúncia és orgànica en el sentit de que no qüestiona una informació concreta sinó l'estructura de la pròpia emissora a partir d'una constatació contractual del periodista. El risc de que els mitjans de titularitat o de gestió pública es converteixen en portantveus o en caixa de ressonància dels polítics escollits democràticament per a la gestió pública no és menor i és en aquest aspecte que té sentit la queixa del senyor M.. No obstant, les al·legacions fetes pels responsables de l'emissora *Altafulla Ràdio* i de la *Xarxa* i el fet de que l'activitat periodística al mitjà estigui regulada sota els principis ètics recollits al *Llibre d'estil* esmentat fan pensar que estem en un marc orgànic capaç de preservar la incompatibilitat descrita al punt setè del Codi Deontològic.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

A C O R D

Ateses les al·legacions presentades pels responsables d'*Altafulla Ràdio* i de la *Xarxa Audiovisual Local* i un cop analitzat el marc ètic descrit al *Llibre d'estil* d'aquesta plataforma multimèdia, no es pot deduir que per la seva situació contractual el periodista Eduard Virgili infringeixi el criteri setè del Codi Deontològic.

Altrament, i amb la voluntat de que la diferència entre els gabinets d'informació municipals i els mitjans d'informació local sigui el més transparent possible, instem a que, tant a les informacions emeses com, sobre tot, a les xarxes socials, els periodistes mantinguin sempre clara aquesta diferència necessària per a no confondre l'audiència.

I per que així consti s'estén la present certificació, amb el vistiplau del president, a Barcelona en data 3 de maig de 2016. Certifico.

Vist i plau
Roger Jiménez
President

Albert Garrido
Secretari General